

Sirküler Tarihi : 23/12/2021

Sirküler No : 2021 / 218

VUK’NUN GEÇİCİ 31. MADDESİ KAPSAMINDA YAPILAN TEK SEFERLİK YENİDEN DEĞERLEME UYGULAMASINA YÖNELİK 2021/1 SIRA NO.LU VUK İÇ GENELGESİ

Bu İç Genelge hakkındaki önemli hususlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Yeniden değerlemeden yararlanabilmek için yeniden değerlemenin yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar beyannamenin verilmesi ve %2 oranındaki verginin de ilk taksiti beyannamenin verildiği ay, ikinci ve üçüncü taksitlerin ise beyannamenin verildiği ayı takip eden ikinci ve dördüncü aylarda ödenmesi gerekir.
2. Beyanın zamanında yapılmaması veya ödemenin kısmen veya tamamen kanuni sürelerde yapılmaması halinde, madde hükmünden yararlanılamayacaktır.
3. Ödemenin süresinde yapılmaması nedeniyle düzenlemeden yararlanılamayacak olması halinde, önceden ödenen taksitle başvurusu üzerine mükellefe iade edilecektir.
4. Beyannamenin, uygulamadan yararlanılan ayı takip eden ayın sonuna kadar verilmesi esas olup, süresinde verilmeyen beyanname için süresinden sonra düzeltme beyannamesi veya pişmanlıkla beyanname verilerek uygulamadan yararlanılması mümkün değildir. Örneğin 30.09.2021 itibarıyla kayıtlarında yeniden değerlendirme yapan ve 2021/3. Dönem geçici vergi beyannamesinde yeniden değerlemeden yararlanan bir mükellefin, yeniden değerlendirme beyannamesini 31.10.2021 tarihine kadar vermesi gerekir. Beyanname bu süre içerisinde verilmemişse, 2021/3. Dönem itibarıyla vergi ziyayı doğabilir.
5. Yeniden değerlendirme beyannamesiyle ilgili olarak sonradan düzeltme veya pişmanlıkla beyanın ön koşulu, yeniden değerlendirme beyannamesinin kanuni süresinde verilmiş olmasıdır. Eğer ilk beyanname kanuni süresinde verilmemişse, yukarıda belirtildiği üzere zaten yeniden değerlemeden yararlanılamayacaktır. Ancak ilk beyanname kanuni süresinde verilmişse, bu beyanname muhteviyatı hakkında sonradan düzeltme beyannamesi veya pişmanlıkla beyanname verilebilir.
 - Kanuni süresi içinde verilen ilk beyannamenin ardından henüz kanuni süre dolmadan, beyannamedeki tutarları değiştiren veya ilk beyanname muhteviyatında olan kıymetlerin çıkarıldığı, olmayanların eklendiği düzeltme beyannamesi verilebilir. Verilen düzeltme beyannamesi üzerine matrah artıyorsa, aradaki fark için ilave tahakkuk düzenlenecek, eğer matrah azalıyorsa, ilk verilen beyanname üzerine yapılan tahakkuktan terkin işlemi yapılacak ve fazladan ödenen vergi iade edilecektir. Matrah tutarı artırılıp, ilk verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergi süresinde ödenmesine rağmen, artırılan matrahın vergisi süresinde ödenmezse, ilk beyannameye ilişkin olanlar dahil yeniden değerlemeden hiç yararlanılamayacaktır. Bu durumda süresinde ödenen vergi iade edilecektir.
 - Kanuni süresi içinde verilen ilk beyannamenin ardından kanuni süre geçtikten sonra düzeltme beyannamesi verilmesi mümkündür. Verilen düzeltme beyannamesi üzerine matrah artıyorsa, ilave vergi için tahakkuk fişi düzenlenecek, bu ilave vergiyle ilgili süresi geçen taksitlere ilişkin gecikme faizi de aranacaktır. Yine kanuni süresi geçtikten sonra verilen düzeltme beyannamesi üzerine tahakkuk eden ilave vergi için VUK’nun 344. Maddesi uyarınca %50 oranında vergi ziyası cezası kesilir. Bunlar için ayrıca usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezası kesilmez.

Verilen düzeltme beyannamesinin matrah azaltıcı mahiyette olması halinde, matrah farkına ilişkin tahakkuktan terkin, tahsil edilen taksitlerin söz konusu farka ilişkin kısımları için tahsilattan reddiyat işlemi Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda yerine getirilecektir.

- İlk beyannamenin kanuni süresinde verilmesi koşuluyla, bu beyannameyle ilgili olarak VUK'nun 371. maddesi kapsamında pişmanlıkla beyanname verilebilir. Bu durumda pişmanlığın zaten matrah artırıcı olacağından hareketle, tahakkuk eden ilave verginin vadesi dolan taksitlere ilişkin kısmı pişmanlık zammıyla birlikte, tahakkuku takip eden 15 gün içinde ödenecek, henüz taksit süresi geçmeyen kısmı ise pişmanlık zammı olmaksızın normal taksit süresinde ödenecektir. Ödeme koşulunun ihlali halinde yine ilk beyannameye ilişkin olanlar dahil yeniden değerlendirilmesinden hiç yararlanılamayacaktır.

Pişmanlıkla verilen beyannameler üzerine usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezası kesilmeyecektir.

- Kanuni süresinde verilen beyanname muhteviyatında olmayıp sonradan eklenen sabit kıymetler için düzeltme/pişmanlık beyannamesi değil ilave yeniden değerlendirme beyannamesi verilebileceği tabiidir. Ancak bunların da yine yasal süre sonu olan 31.01.2022 tarihine kadar verilmesi gerekmektedir. Ayrıca ilave kalemler için yukarıdaki yasal süre kaçırılmışsa, 1.1.2022 tarihinde yürürlüğe girecek olan VUK'nun geçici 32. maddesinden de yararlanmak mümkündür.

6. Yeniden değerlendirme işlemine ilişkin olarak ikmalen yapılan bir tarhiyat ile tarh edilen verginin (gecikme faizi ve vergi ziyai cezası dahil);

- İkinci taksit ödeme süresi içerisinde tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen verginin ilk taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu tahakkuk ettirilen verginin ikinci ve üçüncü taksitlerinin ise sırasıyla ikmalen vergi tarhiyatına dayanak beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksit ödeme süreleri içerisinde,
- Üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen verginin ilk iki taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu tahakkuk ettirilen verginin üçüncü taksitinin ise ikmalen vergi tarhiyatına dayanak beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde,
- Üçüncü taksit ödeme süresinden sonra tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen vergi ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde

ödenmesi gerekmektedir.

Mükellef, ikmalen vergi tarhiyatına konu beyanı üzerinden tahakkuk eden verginin taksitlerini ödemiş olmasına rağmen, ikmalen tarhiyata istinaden tahakkuk ettirilen fark vergiyi vadesinde ödemez ise yeniden değerlemeden yararlanamayacaktır.

Genelgede, tarhiyat türü olarak yalnızca ikmalen tarhiyattan bahsedilmişse de yukarıdaki işlemlerin re'sen yapılacak tarhiyatlar için de geçerli olacağını düşünüyoruz.

7. Beyanname verilerek tahakkuk ettirilen vergilerin taksitlerinin vadesinde ödenmesi gerekmektedir. Tahakkuk eden verginin taksitlerinin vadesi içinde ödenmemesi veya kısmen ödenmesi halinde 213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinden yararlanılamayacak olup, tamamen veya kısmen ödenmeyen tutarlar için takip işlemleri yapılmayacaktır. Bu durumda tahakkuk eden vergiler (faiz, ceza ve pişmanlık zammı dahil) terkin, kısmen yapılan tahsilatlar ise reddedilerek 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 23. maddesi ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88. maddesinin 16. fıkrası hükmü dikkate alınmak suretiyle red ve iade edilecektir.

8. Genelgede, mezkûr madde hükmünden faydalanma hakkını kaybeden mükelleflerce, yasal defter kayıtlarında yapılmış olan yeniden değerlendirme kayıtlarının muhasebe kaidelerine göre düzeltilmesinin icap ettiği, vergi dairelerin de bu durumda olan mükelleflerin defter kayıtlarını kontrol edecekleri belirtilmişse de, vergi dairelerinin uzmanlık alanında olmayan bu işlemler için kontrolü nasıl sağlayacakları belli değildir. Bu durumda olanların vergi incelemesine sevk edilmesinin veya düzeltme işlemlerini tasdik eden YMM raporu ile yetinilmesinin gerektiğini düşünüyoruz.
9. Yeniden değerlemeden yararlanması mümkün olmadığı halde bu uygulamadan yararlanmak için beyanname verenlere (örneğin bankalar, sigorta şirketleri vb.) tahakkuk ettirilen %2 oranındaki vergiler terkin edilecek, tahsil edilen vergiler iade edilecektir.

